

1179

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ט' 15 / ב

טייבת ועדת הכלכלה, ביום ג', יג' בסבט תשי"ז
11.00 טעה 15.1.1957

י. ניצני	היו"ר ב. אבניאל	בכתב:
ס. סנה	ס. אולמרט	
ט. פרלשטיין	י. אלון	
י.ט. רוזנברג	ט. בז'רנו	
ג. טוקן	ב. אזניה	

סוזטנים: ס. גלבוש - מסרד מסחר ותעסיה
 מר לבנטל - " " "
 מר נגבי - מסרד הסטפטיס
 פ. פלקסר - סזכיר הועדה.

סדר היום: המסר הדיון בחוק הפיקוח על סארכים וסירותים.

- - - - -

היו"ר ב. אבניאל: לפני טבתחיל בענין שלטמו הזמנו את נציגי הטטטלה, כמה הודעות. בקטר למסקנות הועדה לענין חברת האטלג - היום טתכנסת הועדה. יש כבר הצעות ראטונות. יופצא לנו דו"ח טלא ע"י טר הפיתוח עוד לפני היטיבה ואני טניח כי בטבוע הבא נוכל להעמיד זאת לסדר היום. אטר למסקנות בענין צי"ס, ח"כ אלטוגי בקטני, טכיון שהוא יוצא לטבועיים לחו"ל ומאד טעונין טלא נטכס בלעדיו, לדחות את הטיכום, והטכטתי לכך. ביחס לסיור לקרית הפלדה ולדגון, בגלל עיכובים טונים הסיור יצא לפועל כנראה בעוד טבועיים, ביום א'.

הזמנו מספר גופים נוטפים בענין החוק העוט בסדר היום. טטעט הטטדרות הכללית של הטעמד הבינוני ביטראל נאטר לי כי היות והערותיהם זהות עם ההערות שכבר נטטעו, הם מטציאים זאת בכתב. אטר לנציגי הצרכנים - עטינו כטיטב יכולתנו אבל בינתיים הם טרם הופיעו.

מכתב הטטדרות הכללית של הטעמד הבינוני אומר: "לדאבונו הרב לא יכול נציגנו טפאט טחלתו להופיע בטועד הדרוש בפני הועדה בענין חוק הפיקוח על הסארכים תשי"ז, והננו נאלצים איפוא להטתפק בהערות מספר ולבקט את כבודו לצרפן לפרטי-כל ולהתחטב בהן בטעת הדיון על תקונים לחוק הנ"ל.

(א) בטעיף 5(א)(2) יש להבהיר טהטטכות "להסדיר פעולתו ודרכי הנהלתו של טפעל" נתנת אך ורק לטר ובטקרים סוגדריס כגון להגנת הסדינה, לבטחון הצבור ולקיום אטפקה סדירה וטרותים סדירים בטעת חירום - פירוש בטעת טלחטה או ערב טלחטה.

(ב) יש להגדיר הגדרה ברורה את הכושג "פעולה חיונית". לפי ההגדרה הקיימת טהנה כוללת לטדי יוצא טפעולה חיונית פירוסה הגדלת היצוא, הגברת הייצור, קליטת עולין, טקום חיילים טטוחררים וכו'. לפי הגדרה זו יהיה רטאי הטר להתערב התערבות בלתי פוטקת בעניני הטפעל אם בהטטטו בהגדרה "טעת חירום" בלתי טטוייגת ייטצא לנחוץ להגביר את הייצוא, את הייצור וכו'.

(ג) לסעיף 7(ב): דעתנו נותנת טיש לבטל את הנוטח הקיים ותחת זאת לקבוע כי לבעל הטארכים ישולט הכחיר הטקטימלי טנקבע או ייקבע לפי אותם העקרונות טיהיו קיימים וחלים על קביעת סחירים רטטיים. הרי ברור כי הכחיר הטקטימלי יהיה תמיד טבוטט על ריוח טצוטצט בטביל בעל הטחורה, וקביעת טעיף טפורט בחוק על נכו"י עד 25% בטקרה והטר יחליט לרכוש את הטחורה הזאת טהוה פגיעה בבעל הטחורה ואין לזכות זאת טום הצדקה טוטריית. רק נכו"ס חפטי בין הטטרד של הטר לבין בעל הטחורה אפטר להסדיר את הענין הנדון. ובטקרה ולא

יו"ט הסכם בטו"ט תחליט בענין זה ועדת מחירים שתמונה ע"י סר המספטים בהרכב של 3 חברים: יו"ר - סופט שלום, נציג הרשות המוסמכת ונציג הענף הנוגע בדבר.

(ד) אגב מציעים תוספת לסעיף 9: תקפו של צו סנוי של ספקה טורסה במפעל יהיה לתקופה שלא תעלה על 3 חדשים. כעבור חדשים סיום הסנוי רשאי יהיה בעל המפעל לפנות לוועדת הערעורים ולתבוע לא לחדש את הסנוי בכלל או להחליף במפקח אחר. במקרה וועדת הערעורים תדחה את תביעתו של בעל המפעל יהיה הוא רשאי לחדש את תביעתו זו כעבור חדשים סיום סתן החלטת ועדת הערעורים.

(ה) לסעיף 15ב': ועדת הערעורים תהיה מורכבת מ-3 חברים: יו"ר - סופט סחוזי, ואשר לסני החברים הנוותרים יש לקבוע במפורש שלא יהיו סבין עובדי הסנינה.

(ו) לסעיף 16ב': יו"ר הוועדה יהיה רשאי לפי בקשתו הטייחדת של העורר לזון בעור שיוגס גם לאחר תום 15 יום כאסור בסעיף א' אם ימצא נסוקים סבירים בין אם כבר הוגס ערעור באותו הענין ובין לאו.

(ז) לסעיף 16ו': סר המספטים יכנה ועדת ערעורים עליונה שבסמכותה לזון בערעורים לפי סעיף 16 על כל סעיפי מסנה שלו.

(ח) לסעיף 18א': להגדיר "סצרן" פירושו "סצרן בר פיקוח".

(ט) לסעיף 28ב': אחרי סעיף קטן א' יש להוסיף "ואם לא הוגסה תביעה מספטיית בקטר לנתפס תוך חודס ימים סיום התפיסה יוחזר הסצרן לבעלו".

(י) לסעיף 35: יש לבטל את הסמכות להטלת תסלומי חובה ופסים ולהטיל אגרות בגובה אחיד לכל סוג של סרות ותסלום האגרה לא יעלה על בין 3 עד 25 ל"י".

סר נגבי:
אעסוק יותר בצד המספטי של הבעיה. חוק זה בא כבר בפעם הסליטית בפני ועדת הכלכלה. הוא הונא גם בכנסת השניה וגם בשליטית, ונקווה שהפעם יתקבל סוף סוף בקריאה סליטית. חוק זה בא הפעם בצורה סתוקנת לגבי ההצעות הקודמות: א) סופיעה בו ועדת ערעורים נגד הצוים של הסרים וועדת ערים נגד כל צו שיט לו אופי איטי, למפעל סטויים או למספר ספעלים ספורטו: זה בא בעקבות החלטת ועדת הכלכלה אגב אחת הארכות התוקף של התקנות הקיימות, בתום תקופת כהונת הכנסת השניה, כשבאסצעות הסתייגות סנתקבלה הוכנסה ועדת עררים. עד לזמן האחרון כסעט שלא היה שיכוס בכך, ואני סוכע שעכטיו התחילו להגיס עררים בענין פחים ספולין. זה הסינוי העיקרי לגבי ההצעות הקודמות.

(ב) אגב הדיון בוועדה בכנסת השניה, לפני שהופסק הדיון לפי בקשת המסטלה, למעטה גכרו את הדיון בפרק הראסון והסני, והוכנסו בהם מספר סינויים. ההצעה הסוגסת כעת היא כבר כהתאם לסינויים סנתקבלו אז בוועדת הכלכלה. היה אז ויכוח בענין סטכותו של הסר לתת צוים, והיה כתוב ססר לא יסתט בזכות זו אלא אם לדעתו זה דרוץ לכך ולכך. סי שהיה אז יו"ר הוועדה טען סזה סוגר למעטה את הדרך בפני ביה"ד הגבוה לצדק, והוועדה החליטה אז, אחרי התייעצות עם סר המספטים, לסנות ולזכר: "לא יסתט אלא אם היה לו יסוד סביר להניח סזה דרוס", ואז הוא חייב לגלות לביה"ד מה היה היסוד הזה. בהתאם לכך כתוב הדבר בסעיף 3.

(ג) בהצעה הקודמת נאכר שאפטר לתפוס תפיסת-עונסין של סצרכים ולמכרם על סנת לסנוע אגירה. הצעה זו אינה סרחיקה לכת כל כך ונותנת לשר אפטרות לרכוס רכיטה של חובה, אם יש סכנה ססצרן סטויים עלול להיעלם סן השוק, ואז יש לסלט את הסחיר המכטיסמאלי. נציגי לסכת המסחר טענו ס-25% זה יותר כדי, ואני סבין שאפטר יהיה לדון עוד אם זה 25% או שהניכוי יהיה קטן יותר.

(ד) לגבי הסינויים שהוכנסו אני רוצה

חלה בדרך כלל על הנאסם - שעליו להוכיח כי לא קבל רווח מופקע. ההצעות הקודמות לא הרחיקו לכת כל כך אבל קבעו דרך ביניים ואסרו שישפיק כי התביעה הכללית תוכיח איזו שהיא אפשרות שמתקבלת על הדעת, כי הנאסם עבר את העבירה, ואז עליו להוכיח שלא עבר. דבר זה בוטל פה, והכלל הוא שעל התביעה להוכיח כי הנאסם עבר עבירה.

חוק זה טורכב לפעשה מטלטה חלקים. החלק הראשון, שהוא הפרק השני של החוק, נותן סוכויות פיקוח. אלו הן הסוכויות שנותנים לטר להכריז על מצרכים ושירותים כבני-פיקוח. בדרך כלל הוראות החוק חלות רק על אותם מצרכים ושירותים שהם בני-פיקוח - לא על מצרכים ושירותים אחרים. וביחס למצרכים אלה יש כל הסוכויות לקבוע סחירים, לרכוש אותם רכישת אונס וכו'. יש מפעלים ועובדים בעבודות חיוניות לפדינה, ויש אף סוכות לטבות מפקח למפעל, לתת הוראות על אופן הפעלתו, לערוך בקורת וכו'. עם זה קסור מה שנאמר בפרק הסליסי, היינו זכות הערעור על צויה שניתנים על יסוד הפרק הקודם.

פרק 4 הוא החלק השני של החוק, ובו מדובר על סניעה של אגירת רווחים מופקעים במצרכים ושירותים. אחר כך באים כל האמצעים הבאים להבטיח שאנשים לא יקבלו רווחים כאלה: הוראות בענין הצגת סחירים, החובה לתת לכל יורש חשבון וקבלה, סניעת סחר-סדרת וכו'. לגבי הענין האחרון נאמר לנו כאן, סצריך להיאמר כי המדובר ביצרן של אותו מצרך, והדבר נתקבל.

החלק הסליסי הוא החלק הכללי, של ההגדרות וההוראה הכללית על תחולת החוק. החוק יחול רק בשעת חירום. בסופו של דבר חוק זה הוא רק חוק-ססגרת, ובזמן שאין צורך בדרך כלל אין מסתמסים בו. גם עכשיו כמעט שלא מסתמסים בהוראות החוק לגבי סרבית המצרכים, ואינני רואה אפשרות ליצור איזו סעה מיוחדת שאז יחול החוק.

בקטר לכך הוצע בסבוע שעבר ע"י נציגי לשכת המסחר, שכל צו יאוטר ע"י ועדת הכלכלה של הכנסת, וכי מלבד ועדת עררים תהיה עוד ועדת עררים עליונה. דבר זה אינו מתקבל על דעתנו. בדרך כלל לא מקובל בסום ארץ ערעור נגד צוים אדמיניסטרטיביים של רשויות. בסום חוק אין מקרה שיש ערעור טועדת ערעורים. אנחנו מסכימים שייאמר שאלה לא יהיו פקידים אלא חברי הועדה יהיו אנשים שאינם עובדי המדינה, אבל אין מקום לוועדת ערעורים עליונה. אנחנו גם מסכימים - אף תעמדו על כך - שיהיה שופט עליון, אשר לבקורת פרלמנט-טרית, אני חושב שאין טעם שכל צו איסי שניתן לאיזה מפעל יצטרך לקבל אישור של ועדת הכלכלה. לעומת זאת היה טוכן בזמנו שטרד המסחר והתעשיה, שכל צו שאיננו איסי אלא קובע הוראות בעלות אופי לגיסלאטיבי, יובא לידיעת ועדת הכלכלה של הכנסת, והיא תוך פרק זמן מסויים תהא רשאית לבטלו בהחלטה. לא דורשים סזה יובא לפליאת הכנסת אלא רק לוועדה.

מלבד זאת יש כל ההוראות הכלליות שהן הכרחיות בכל חוק, בענין מינויים, עונשים, פרסומים וכו', שעליהם אין להרבות דברים.

פר לבנטל:
כטובן שבו לטת לעין הפגסה הטובחת ביסוד החוק, והיא הפגסה לרכך קצת את טתח הפיקוח; דבר זה מתבטא בכמה הוראות ספציפיות ביחס לטתן רשות עבר לגבי צו, לפי חוק זה, בדרך כלל.

נדסה לי שהקו העיקרי שנותן גוון ואופי מסויים לחוק זה הוא בכך, שעכשיו בא אשר במקום הרשות הכוסמכת, ומסמכותו להוציא צוים - סר הנושא באחריות בפני סליאת הכנסת על הצוים שהוציא. זהו צעד בכיוון של חיסול מסטר של אכסולוטיזם אדמיניסטרטיבי.

הדבר השני הבולט לעין בטבנה החוק הוא, צמצום מסגרת הפיקוח לשירותים ומצרכים שהוכרו עליהם כשירותים ומצרכים בני-פיקוח. החוק קובע שהאיסור לדרוש סחיר המניח לסוכר רווח בלתי סביר חל רק על מצרך בר פיקוח. החובה להציג סחירים על כל מצרך הסיועד לטכירה חלה רק על מצרם בר-פיקוח, וזאת בניגוד

לחוק הקיים, הקובע שחובה זו חלה על כל מצרך. יתר על כן, איסור להצמיד למכירה את הדרישה לקנות מצרך אחר, גם הוא חל רק על מצרך בר פיקוח. כנו כן האיסור הכללי של סחר-טרטר חל גם הוא רק על מצרך בר פיקוח, וכן החובה לכסור חשבונות וקבלות.

יש אמנם בחוק גם סמכות להסדיר עניינים לגבי "מצרך מסויים", ז.א. שלא הוכרו עליו כעל מצרך בר פיקוח, לפי צו של השר. החוק מבחין בין מצרך בר פיקוח לבין מצרך מסויים.

ביטיבה האחרונה הוצעו כמה הצעות לתיקון החוק, וברשות היו"ר אני מוכן להודיע דבר זה - אמנם מבלי להיכנס לפרטי הפרטים - מה עמדת השרד המסחר והתעשייה להצעות אלו. כטובן שאין מסמכות השרד לתקן עכשיו הצעה שהוגשה ע"י המטלה, אבל זו חוות דעתו.

אציין תחילה את הדברים שהשרד מוכן להסכים להם. השרד רואה בעין יפה את ההצעה, שיש להסיל בקורת פרלמנטרית לגבי צווים כלליים שיש בהם פועל תחיקתי (לגיסלאטיבי). כטובן, אין זה חל על צווים אישיים, וכטובן שלא יכולה זו להיות בקורת פרלמנטרית כצורה של איסור מוקדם. יש לקבוע את מסך הזמן בו יהיה הצו נתון לאפשרות של ביטול ע"י החלטת ועדת הכלכלה.

דבר שני שמסכים לו השרד, זה ענין הרכב ועדת העררים, אולם רק בכיוון זה - שלא יהיה אפסרי שפקיד אותו המטה שנתבע לדין ע"י העורר יטב בוועדת הערעורים; אולם אין לסלול, לדעתנו, אפשרות טבעל תפקיד ציבורי לשבת בוועדה, כגון פקיד בנק ישראל שהוא עובד מדינה. העקרון, כפי שהוא, הינו בריא.

כן מתקבל על הדעת שיש לתת זכות ערר לגבי צו אישי. צריך לתת אפשרות להגיש ערר כעבור שבועיים, אם נולדה עילת הערעור לאחר ככן, לפי החלטת היו"ר הוועדה.

מאידך, השרד מתנגד להצעה להקים ועדה עליונה. זה רק כביא לריבוי התדיינות ואין לכך מקום, לדעתנו.

השרד מקבל את הצעת התיקון ביחס למעין המטפל באיסור סחר-טרטר, כך שטובן סיטונאי נייר - למסל - יוכל לטכור נייר לסיטונאי העוסק במכירת בקניק.

ביחס לעניינים שאין שרדנו יכול להסכים להם, אציין את הדברים החשובים ביותר. בטורה ראשונה, ההצעה לצמצם את תטרות שלטון אפסרי יהיה להסתכס בסמכויות לפי החוק. מה הוצע למחוק מסמגרת טטרות אלו את הפלים: "להגברת היצוא ולהגברת הייצור". דבר זה אינו אפסרי, קודם כל מסיבה יורידית, וזה מסתמך על החלטה של בי"הד העליון אשר קבע כי ה"פוד קונטרול אורדננס" אינו מאפסר להתערב למען הגברת היצוא. דבר זה צריך להיקבע באופן ברור טעל לכל ספק, מפני שאין חולקים שיש לעשות הכל למען הגברת הייצוא; ואם מיטהו הבטיח לעשות יצוא והזרים את הסחורה לסוק המקומי, לרעת התעשייה המקומית, צריך לתת את המכסיר להתערב. אמנם קיים חוק אחר, בטם פקודת הסמכויות לענין יבוא ויצוא, אבל דוקא חוק זה אינו נותן אפשרות של צו אישי אלא רק של הסדר כללי, או לגבי קטיגוריה מסויימת של סקרים, אבל לא לגבי סקרה מסויימת. דבר זה, איפוא, הכרחי בהחלט.

לגבי ענין הגברת הייצור, אם מיטהו קיבל אפשרות לייבא טכונה, דוקא כדי לעודד התחרות, ואינו מפעיל אותה כי התקשר בקרטל עם טפעל שני, צריך להיות מכסיר הסצווה על בעל המפעל להפעיל את המכונה הזו ולא לחדול סכן. שרדנו מיחס ערך רב לכך, שלא ייטחק מה שהוצע למחוק, כדי לא לסלול מאתנו האפשרות לבצע את החוק לפי הצורך.

פ. גלבוץ: אם כי פה וטם אנחנו מקבלים רכוכים נוספים, הרי החוק כפי שהוגש לא היה קטה מדי הפעם. לגבי טטרות החוק וטיטוטו, למעשה יש כאן שני פסוקים שאינם מטליטים אחד עם השני. מצד אחד צריך להסתכס בחוק בטעת חירום, ומאידך החוק מופעל למען פעולות חיוניות שכוללות כמעט כל מה שנעשה בארץ בימי שלום בהחלט.

כוונתנו באמת לשעת חירום טכנית בלבד, שהטוטלה מחליטה עליה מבחינה משפטית. דבר זה בא לידי ביטוי בולט בחודש נובמבר אשתקד, כשהוצאנו צו בענין הירקות. בהשוואה לחדשים אחרים שלא היו צווים, אנו מסוכנעים כי לולא הוצא הצו בחודש נובמבר העודפים היו הרבה יותר גדולים. בימי חירום טכניים דרושה אפשרות לקבוע מחיר שבגללו תימכר כל התוצרת בעודפים מינימאליים ככל האפשר, שלא יתנו רווח טופרו ויטבעו השמדה של חלק מהתוצרת. אצלנו גם בלי שעת חירום מלחמתית קיימת עובדה, שכל מחיר מספיע הטפעת-טרסרת על כל רמת המחירים, יותר מאשר בארצות אחרות, ולכן דרושה פדי פעם התערבות בעניני מחירים כדי למנוע שורה של העלאות מחירים. כל הסו"ס מרצון טוב עם היצרנים לא יעזור אם לא יהיה מאחורי גבנו המכסיר של אפשרות שיטוט בחוק, והוא כיועד למנוע הפסד גם ליצרנים, גם לצרכנים וגם להגן על צרכי המסך כולו.

יתר על כן; הדבר הכרחי לנו כי כל העלאות מחיר גוררת אחריה ציפיה-אלינפלציונית עם כל הכרוך בה. לפעמים עצם סניעת הציפיה מטטסת תרופה למסך.

יש דברים שהתערבות המדינה באה לשם קיום התחרות ליבראלית חפשית במסך, וזה הדבר הבולט ביותר בענין הצגת המחירים. דבר זה קיים כחובה רק במצרכים ברי פיקוח, אבל מבחינת תחלות הוגנת וחפשית ברור שטוב היה לפחות שכל מצרך שנמצא בחלון הראווה - בין בר-פיקוח ובין שאינו בר-פיקוח - יטא עליו תמיד את מחירו. לפיכך לא היינו רואים בעין רעה אילו בא תיקון המרחיב זאת לפחות לגבי מצרכים המוצגים בחלון הראווה. זה הרקע הכלכלי המרכזי שעמד בפנינו כמדנו בחוק זה.

בלי ספק היצוא בעינינו, בסעות מסוייטות, אולי חיוני יותר מאשר פיקוח על מצרכים. נכון שאין לנו שום כוונה לבנות יצוא בכוח אדמיניסטרטיבי, אבל אם לפעמים אי-התחייבות יצוא הורסת שוק שלם ופוגעת בכל האכסון שיש למדינה מסוייטת בישראל - פעולה כזו אי-אפשר למנוע על-ידי פרס למי שרוצה לחתור, ואז דרוש חוק שגב מספעי אדמיניסטרטיבי יוכל להיות מופעל, אם כי אנו רוצים להשתמש בזה פחות ככל האפשר. באותם המקרים שיצואן הפר התחייבות ללא הצדקה, אנו צריכים מכסיר כזה לכל הפחות כהתראה, אבל כלעדי זאת לא נוכל לעמוד בפני מקרים שיפגעו במסך המדינה כולו.

הוא הדין בענין קליטת עולים וסיקום חיילים. כאן טוב הסימוס בחוק זה הוא באמת בטעה שהמצוקה כעיקם על חיילים החוזרים מהמלחמה מסס, או כשהעליה מגיעה למסדים גדולים. כדי למנוע אפליה של עולה כעולה, או של חייל כחייל, אנו רוצים שיימצא הסייג הזה, כקו אחרון.

בעית העונש האדמיניסטרטיבי, שלילת רשיון: שקלנו הרבה במסרד, שעונש זה לפעטה כפעט ואינו עונש. אנו יכולים לשלול רשיון מאדם שיש לו רשיון, אבל בסידה והסדובר באדם שאין לו רשיון והוא עובר על החוק - והעבירה שעבר יכולה להיות יותר חמורה סזו שיש לו רשיון - חסר לנו אמצעי זה בכלל; ועל כן היתה הצעה במסרד, לקבוע סעיף האוסר מאדם שעבר עבירה אפשר יהיה לסגור את כפעלו לתקופה מסוייטת. כיום ענין זה בסידה סרובה הוא פסיכולוגי, אבל הרתעה פסיכולוגית זו היתה צריכה להיות יותר מספית, כי היא הוכיחה בטסן הזמן כי היא היתה האמצעי האפקטיבי היחיד שנמצא בידינו. הדבר בלט במיוחד בפרשת הירקות בחודש נובמבר. הדבר הצליח השנה בזכות העובדה שסגרנו חנויות בסיסריין באמצעות המסטררה. בעיר שלא הפעלנו בה שלילת רשיון וסגירת חנויות מסס, לא פעל הפיקוח כדבעי. בסידה שעשינו זאת, הדבר הספיע סיד.

ס. פרלמטיין: האם אתם עומדים על כך, שנוסף לשלילת הרשיון אדם זה יועמד לדין, או שאתם אוטורים לצרין להסתפק באחד מסבי הדברים? כי ראיתי פס"ד של ביה"ד הגבוה לצדק הקובע, כי שלילת הרשיון אינה טונעת העמדת אדם למספט.

מר נגבי: לפי כללי הדין הפלילי בדרך כלל, הדברים אינם קטורים זה בזה. אין זה פוטר אדם מהעונש על כך שעבר עבירה.

ט. גלבוע: כסוֹפְטִים אדם, הַסּוֹפֵט טֵבִיא בַחֲסוּבֹן אִם סֵלֵלוּ אֵת רֵטִיוֹנוֹ אוֹ לֹא. צָרִיךְ לְהַסְמִיר זֹאת לְטִיקוּלוֹ סֵל הַסּוֹפֵט בְּכָל טֶקְרָה, אִם הוּא רוֹצֵה לְהוֹסִיף עוֹנֵט אוֹ לֹא.

כר נגבי: אִנִּי רֵק אוֹמֵר שֶׁדָּבָר הַאֶחָד אֵינּוּ טוֹנֵעַ אֵת הַטֵּבִי.

ט. גלבוע: אִנּוּ כִסְכִּיטִים לֹא לוֹטֵר 25%, אִלֵּא לְכַתּוֹב: „בַּסְחִיר הַקָּרֵן“, בַּטֶּקְרָה סֵל רִכִּיטָה טֵאוֹנֵט.

ז. בִּזְרָנוֹ: סָדוּעַ לֹא „בַּסְחִיר הַשּׁוּק“ סֵל הַסִּיטוֹנָאִי?

ט. גלבוע: סְחִיר הַשּׁוּק כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ רוּחַ. אִנּוּ אוֹמְרִים: סְחִיר הַקָּרֵן - בְּלִי הַרוּחַ. סָגִיעַ רוּחַ לְאָדָם שֶׁעָשָׂה שִׁירוֹת טֵסוֹיִים לְקַהֵל וְלַטֶּסֶק, אֲבָל אָדָם זֶה אֵינּוּ סִבֵּעַ אֵת הַשִּׁירוֹת הַזֶּה כִּי בַטָּקוּם לְטַכּוֹר סְחוּרָה הַעֲלִים אוֹתָהּ וְאָגַר אוֹתָהּ.

הי"ר ב. אַבְנִיָּאל: אִנִּי סוֹדָה לְנִצִּיגֵי הַסֵּטְסֵלָה עַל הַסְּבֵרוֹתֵיהֶם הַטְּרוֹכּוֹזוֹת. נִבֵּשׁ לְדִיוֹן לְגוֹפּוֹ סֵל הַחֹק בְּטוֹעַ הַבֵּא וְנִכְיִן לְכָל הַחֲבֵרִים אֵת הַהַצְעוֹת שֶׁהֲצִיעוּ כָּל הַנִּצִּיגִים שֶׁהוֹפִיעוּ בְּפִנֵּינּוּ, לִיד הַסֵּעִיפִים הַטוֹבִים; כִּסּוֹ כֵּן אוֹתָן הַהַצְעוֹת שֶׁהַסֵּטְסֵלָה טוֹכְנָה לְלַכֵּת לְקִרְאָתָן. אֲבָל לְפָנַי כֵּן, כְּדִי שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְהַטְרִיחַ אֵת נִצִּיגֵי הַסֵּטְסֵלָה טֵבִיטָה, אִם יֵשׁ כִּסְפֵר טֵאלוֹת, אֲבָקֵט לְהֲצִיגֵן. אִנִּי טֵנִיחַ טֵבֵאוּפֹן כִּזֶּה תוֹךְ טְבוּעֵיטִים - שֶׁלֵּסָה אֲפִטֵר יֵהִיָּה לְהַגִּיט אֵת הַחֹק לְקִרְיָאָה טֵבִיטָה וְטֵלִיטִיטָה.

אִנִּי לְטַעֲמָה לֹא שׁוֹכְנֵעֵי בְּנִקּוּדָה הַטְּרוֹכּוֹזִיטָה וְהַעִיקְרִיטָה סֵל הַחֹק הַזֶּה. אִנִּי יִכּוֹל לְהַבִּין שֶׁשִּׁיקוּם חִיִּילִים זֶה דָּבָר חֲסוּב, וְכֵן עֲנִין הַיִּצּוּא; אִזִּי יַחֲקִקוּ חוֹק טְבוּגַע לְעִנִּינִים אֵלֵה, אוֹ יַתְקִינוּ תְּקִנּוֹת לְפִי חוֹקִים אַחֲרִים וְלְפִי טֵטְכוּיֹת אַחֲרוֹת שְׁבִידִיכֶם כִּבֵּר עִתָּה. הוּא הַדִּין לְגַבִּי יִיִצּוֹר. אִתָּם הֵרִי טֵטְכוּוֹנִים לְטוֹבָה, וְאֵילוֹ חוֹק זֶה עֲלוּל לְהִרְתִּיעַ וְלְהַטִּיל פֶּחַד עַל יְהוּדִים טַחוּ"ל, וְגַם יִכְבִּיד כִּאֵן בַּטְּקִרִים טֵסוֹיִיטִים.

אִנִּי טֵבִין טַקְסָה לְהַבְדִּיל בֵּין טַעַת חִירוּם סֵל 30 בְּאוֹקְטוֹבֵר וְטַעַת חִירוּם אַחֲרָת. אוֹלִי בִּאֲטָת נוֹצִיא טַכֵּאֵן אֵת הַדְּבָרִים, אֲטֵר עִם כָּל חֲטִיבּוֹתֵם אֵינֶם קִטְרוֹרִים לְחוֹק זֶה. אִם טֵטְכִיטוֹ לְהוֹצִיא אֵת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ, וְאֵת הַדְּבָרִים הַאֲחֵרִים לְהַבִּיא בְּכָל טָקוּם סְצָרִיךְ, אֲפִטֵר הִיָּה לְקַבֵּל זֹאת בִּיתֵר קִלוֹת. חוֹק זֶה הוּא חוֹק קְרוֹינְאֵלִי בַטֶּסֶק. נִכּוֹן סֵתְלוֹי בְּכִידָה רִבָּה כִּיִּצֵד טוֹטְדוֹת הַבִּיִצּוּעַ יִטְטֵטְטוּ בוּ, אֲבָל בְּכָל זֹאת טַחוּבְתָנוּ לְרֵאוֹת הֵיכֵן אֲפִטֵר לְסִיִּיג אֵת הַסִּיִּיגִים.

ט. בִּזְרָנוֹ: אִנִּי חוֹטֵב שֶׁהַסְּרֵד צָרִיךְ לְדַעַת לְטָה הוּא טֵטְכוּוֹן. אִם הוּא טֵטְכוּוֹן לְחוֹק הַטְּעִנִּיק לוֹ טֵטְכוּיֹת לְטְקִרִים טַהזְכֵרָת - סֵל צִיפִיָּה לְאִינְפִלְצִיָּה, עֲלִיָּה אוֹ הַגְּבֵרָת הַיִּיִצּוֹר - הַכוּוֹנָה לְטַצֵּב נוֹרְטֵאֵלִי בַטְּדִינָה; וְאִז אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְדַעַת טָה הַטַּצֵּב הַנוֹרְטֵאֵלִי בַטְּדִינָה טְרָצוֹי לְנוּ - אִם זֶה טַצֵּב טְבוּ יֵשׁ לְאִדְמִינִיטְרָצִיָּה טֵטְכוּיֹת סֵל שֶׁלִּיטָה אֲבִטוֹלוֹטִיטָה עַל הַטֶּסֶק, אוֹ טְרוּצִים לְטְבוּעַ זֹאת. עַד כִּטָּה שֶׁאִנִּי טֵבִין אֵת כּוּוֹנּוֹת הַסֵּטְסֵלָה דֵהִיוּם, אֵינִן לָה כּוּוֹנּוֹת לְטָלוֹל אֵת הַטֵּטְטֵר הַדִּיטְוֹקְרָטִי בַטֶּסֶק, וְאִז כָּל טַצֵּב-הַרוּחַ בוּ רָצוּ נִצִּיגֵי הַסֵּטְסֵלָה לְהַכְנִיט אֵת הַיִּשִּׁיבָה הַזֹּאת הִיוּם, אֵינֶנוּ טַתֵּאִים לְטַצִּיאוֹת.

אוֹ טֵאֵנוּ כְּדְבָרִים עַל טֵטְכוּיֹת יוֹצֵאוֹת טֵן הַכָּלֵל וְטְרַחֲקוֹת-לַכֵּת לְטַעַת חִירוּם - אֲבָל לְטַעַת חִירוּם; אוֹ טֵאֵנוּ טְדְבָרִים עַל אִיזָה הַסְּדֵר כָּלִלִי לְזִטְנִים נוֹרְטֵאֵלִיטִים, שֶׁאִז יֵשׁ לְהוֹצִיא טַחוֹק זֶה כָּל דָּבָר שֶׁאֵינּוּ נוֹרְטֵאֵלִי, כָּל דָּבָר הַטוֹטֵר לְאִדְמִינִיטְרָצִיָּה אוֹ לְטֵר טַטְהוּ סֵעֲלוֹל לְהַתְפַּרֵט כְּעוֹבֵר אֵת הַגְּבוּל הַהַכְרָחִי בַטְּדִינָה דִיטוֹקְרָטִיטָה. זֶה חוֹק לְחִיִּים הַנוֹרְטֵאֵלִיטִים סֵל הַטְּדִינָה.

ט. פֶּרְלִטְטִינִי: אִם הַסְּרֵד רוֹצֵה שֶׁהַכְּנֵטָה וְהוֹעֵדָה יֵאֲסְרוּ אֵת הַטֵּטְכוּיֹת שֶׁהַסֵּטְסֵלָה דוֹרְשָׁת, עֲלִיו לְהַגְּבִיל אֵת עֲצָמוֹ רֵק לְטַצֵּבִים סֵל טַעַת חִירוּם. אִנִּי יִכּוֹל לְהַבִּין טֵזֶה חֵל לְגַבִּי הַגְּבֵנָה הַטְּדִינָה וּבַטְחוֹן הַצִּיבּוֹר וְקִיוֹם הַאֲסַפְקָה הַטְּדִינָה וְהַשִּׁירוֹתִים הַטְּדִינִים. לְטַעֲמָה צָרִיךְ לְהַטְתֵּפֵק בְּהַגְּדֵרָה סֵל הַגְּבֵנָה הַטְּדִינָה וּבַטְחוֹן הַצִּיבּוֹר, אֲבָל אִנִּי טֵנִיחַ טֵטְכִיטִים לְהוֹסִיף: קִיוֹם הַאֲסַפְקָה הַטְּדִינָה וְהַשִּׁירוֹתִים הַטְּדִינִים.

אם תעמדו על הנוסח הנ"ל ברור שהועדה לא תהא מוכנה, על כל פנים לא בדעה אחת, לתת את הסכומים הללו, ואז אחת מהשתיים: או שיצטרפו לקצף את הסכומים שהמטלה דורשת, ואז לא תשיגו בשעת חירום מה שאתם רוצים להשיג; או שאתם תוותרו, ואז המטלה תקבל בשעת חירום את כלל הסכומים. יכול להיות כי במקרים מסויימים יש מקום להתערבות מסויימת של המטלה בענין יבוא ויצוא; אזי תגישו חוק לגבי ענינים אלה ונדון לגופו של כל ענין, אולם על תערבבו את שתי הפרטים יחד; כי אז, או שלא תשיגו את המטרה, או שהענין לא יפעל. מסוג כן נראה לי שהיה רצוי שהמשרד יסקול מחדש את הענין הזה ויעמיד כל ענין במקום שבאופן טבעי הוא שייך אליו.

ג. שוקן:

המטלה עצמה טודה שההגדרה האחידה של שעת חירום אינה מספקת לנו, וכשיש שעת חירום אמתית היא מוציאה תקנות מיוחדות. היום אנו חיים לפי תקנות אחרות של שעת חירום, שהן עוד יותר חסרות. הסעיף הדין על אפשרות ערר קיים למעשה רק אם השר מוכן להסכים לעריכת הערעור; אבל הוא יכול להכריז הכרזה ולדחות את הערעור ללא הגבלה של זמן. בפסיקות יש צורך להבדיל בין שעות חירום שונות.

אני חושב שיש להכניס כאן דירוג, כי יש כאן דברים שגם בתקופת חירום רגילה שלנו סמכויות אלו אינן צריכות להיות בידי השר. חוק זה חל על מצרכים בני פיקוח בעיקר, אבל מצרך בר פיקוח הוא כל מצרך שהשר יכול להכריז עליו כמצרך בר פיקוח. כלומר, למעשה ניתנו סמכויות לגבי כל מצרך שהשר ירכיז עליו.

ד. נגבי:

אשרנו שזה יבוא לבקורת פרלמנטרית.

ג. שוקן:

אשר לסוגי ספקחים והפעלת ספעלים - זוהי התערבות חסרה בי ותר ברשות היחיד ובכנסו הפרטי. אלו הן סמכויות הדרושות בימי לחימה מס, אבל אינני חושב כי אפשר לטעון בתנאים הנורמאליים שלנו כי סמכויות אלו הכרחיות ושיש לתתן לשר. מסוג כן אני חושב שהועדה בכל זאת תצטרך לתת את דעתה על כך, ולהכניס תיקון שלפיו יהיו סעיפים שיכנסו לתוקפם באופן אוטומאטי אך ורק כשהכנסת תכריז שקיים מצב של פעולות פלחכה, או כמצב שמגדירים אותו כמצב פלחמתי מס.

בענין סחר-טרסרת, אני כבין שיש מקום למנוע סחיר מצרכים יעלה על-ידי סחר-טרסרת טיד ליד. אני חושב שאפשר גם להרשות סחירה ליבואן ליבואן או מפיטואני לסיטונאי, בתנאי שזה לא ישפיע על הסחיר. אם יבואן אחד מחסל את עסקו ורוצה להעביר את הסלמי שלו ליבואן אחר, אינני חושב שאנו מעוניינים למנוע דבר כזה. אם הדבר אינו כרוך בעלית הסחיר, אני חושב שאי-אפשר לאסור על סחירה גם באותה דרגה של הפעולה הכלכלית.

בענין זכות הערר, אני טבין כי משרד המסחר והתעסיה מקבל שאפשר לערער גם אחרי שבועיים, אם המצב השתנה. זה תיקון חשוב שיש צורך בו.

בתחילת הישיבה דובר על אפשרות ערעור על צווים כלליים.

לא ערעור, אלא שהענין יובא בפני הועדה.

ה. אבניאל:

גם כאן אפשר לקבוע תקופה, אבל צריכה להיות אפשרות, כי אם יווצר שינוי במצב אחרי שעבר הסועד - גם אז אפשר להביא זאת לפני הועדה והיא תצטרך להחליט אם יש לסטוע את הערעור גם לאחר שעבר הסועד.

ו. אזוביה:

אני מסכים שהמשרד יבדוק את הענין לאור ההערות שנטבעו, אבל לו הייתי אני במקומו הייתי עומד על הנוסח הקיים, מסיבה פשוטה שחברי הועדה נוטים להתעלם מסנה. בסעיף 41 של הצעת החוק מוציאה המטלה מידיה את כל האפשרויות הקיימות כיום - שאין בהן שום הגבלה למעשה - להסדיר בעיות כלכליות על-ידי תקנות לשעת חירום, כי אני רואה איזה תקנות בטלות כאן.

ש. פרלסטטיין:

הן בטלות עם ומתחדשות כאן.

ב. אזוביה:

זה דבר אחר, כי מבנה החוק, אפטריות הערר והתיעצות בוועדה - זה מבנה אחר לגמרי. אם כולנו מעונינים בטוהר, שלא נהיה תלויים עוד מבחינת החיקוק בבסיס של התקנות לטעם חירום מתקופת הנדאט, איננו יכולים להתעלם מן ההכרח להשאיר אפטריות לפעול בתנאים בלתי נראים טראס, עם כל הכללים שיטנם בתוך החוק. אילו שאלו לדעת, הייתי אוסר ש"פעולה חיונית" היא פעולה הנראית לטר כחיונית לבטחון הציבור, אבל הפירוש הזה טקל על האזרח.

לנגד עיני עומדת בעית קליטת העולים. הבעיה הרצינית היא קליטת העולים והבטחת בטחון הציבור בתקופה של קליטה גדולה של עולים. זו בעיה של בטחון פנימי, כי אם לא נבטיח להם את הסדר הסיניטאלי, למה אנחנו יכולים להגיע? ייתכן שבכלל אין צורך בפירוש כזה, ולי היו מספיקים שלשה דברים: הגנת הטרינה, בטחון הציבור וקליטת עולים. אבל כאמור, ישקול זאת כסדר הכסדר והתעסיה.

אני מזהיר בכל לשון של אזהרה, שלא נקח לעצמנו כוועדת הכלכלה, אגב חוק זה, סמכות שלא היתה לנו סיטינו. אין לי כל ספק שכל חבר נכבדים שחברי הכנסת, שהוא ועדה, רוצה מכסיכות הסמכויות שאיזו ועדה סועדות הכנסת קבלה סיום קום הטרינה. אני מבין שהמטלה צריכה טדי פעם בפעם את הסכמתה של ועדת הכספים בענינים מסויינים, אבל אני חושב שכאן מספיק אם יאסר: "התיעצות בוועדת הכלכלה".

אני מבקש בטתי נקודות אלו לסמוע עוד פעם את שיקול דעתו של סטרד המסחר והתעסיה, ואל נא ניחפז בענין זה. קודם כל יאסר מה הוא רוצה באמת שייכלל כאן, וכן בענין הסמכויות של ועדה פרלסטטית.

ש. פרלסטטיין:

אני חושב שההצעה בדבר "התיעצות עם ועדת הכלכלה" היא דבר מסוכן מאד. אם יש בדעת הטר להכריז על סצרך מסויים כעל סצרך בר פיקוח, הרי על ידי הבאת הענין להתיעצות בוועדה תסיג את ההיפך מהמטרה הרצויה.

הי"ר ב. אבניאל:

הכוונה היתה, להביע ביטיבה זו בפני נציגי המטלה את החסרות הסונים שנתעוררו. אם סטרד המסחר והתעסיה ימצא אפטריות ללכת בכיוון הדברים הליבראליים שנאסרו כאן, דעתי האיטית - שזה עלול להקל על עצם הענין שאתם מסוסד מבצע מעונינים בו לא פחות מאתנו. על כן, תסקלו עוד בדבר ותביאו את חוות דעתכם.

היטיבה נועלה בטעה 12.45